

המועצה הדתית הרבנות הראשית

המועצה הדתית רעננה

רחוב קלאוזנר 18 רעננה, טלפון: 09-7431356

לרשימת חכשירים
רמזאים לפסח
התפ"ד

לרשימת עסקים
כשרים לפסח ברעננה
התפ"ד

פסח בארץ רעננה

תשפ"ד

ברכת חג – תושבי העיר

אחי ורעי תושבי עירנו הקירם,

ההגדה של פסח כתובה כולה בעברית, אך בפתיחתה מופיעה פיסקה בארמית:

"הא לחמא עגא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, כל דכפין יתי ויכול כל דצריך יתי ויפסח. השתא הקא לישנה הבאה בארעא דישןא, השתא עבדי, לישנה הבאה בני חורין."

ובתרגום לעברית: זה לחם עוני שאכלו אבותינו בארץ מצרים. כל הדופני יתי ויכול כל הצריך יבוא ויעשה את הפסח. השנה כאן – לשנה הבאה בארץ ישראל. השנה עבדים – לשנה הבאה בני חורין.

מדוע נכתבה פסקה זו בארמית, ומה הקשר בין תיאור הלחם שאכלו במצרים המוזכר בתחילת הפיסקה, לבין הקריאה לרעב לבוא ולאכול המופיעה בהמשכה?

הרב קוק זצ"ל מבאר כי ההקדמה זו להגדה של פסח נתקנה כנראה לאחר החורבן כאשר עם ישראל יוצא לגלות ולכן נכתבה בארמית. בהיותו בגלות חש העם עצב רב, והוא שואל את עצמו מה טעם בהזכרת העבדות במצרים והיציאה ממנה, בשעה שהוא עצמו נמצא עתה במצב של עבדות, "מה נשיש בגאולתנו מקודם ועתה נהפכה לנו השמחה ליוג?"

על כך באה התשובה, שלחם עוני כזה אכלו אבותינו בארץ מצרים אך לבסוף נגאלו, ועל כן גם אנחנו, אף בהיותנו בגלות, נזכור את גאולת מצרים וע"כ כך נתחזק בביטחוננו בגאולה העתידה. לא נימנע גם בעת הגלות לאכול את המצה כהלכתה – "כל דכפין יתי ויכול", ובזכות זה נזכה גם לאכולת קרבן הפסח – "כל דצריך יתי ויפסח". וכלשונו של הרב קוק זצ"ל: "גם בשעה שאנחנו בגלותנו בכל צרה וצוקה, מ"מ צריכים אנו להזכיר יציאת מצרים, כי יציאת מצרים תיטע עוד היום הזה בגלותנו את פרי התקווה האמונה והבטחון אל לבבנו כי ישתא עבדי, ומ"מ נקוו להגאל במהרה ולשנה הבאה "בני חורין".

זכינו וב"ה איננו עוד בגלות. אך בעונותינו גם לנו הפכה השנה השמחה ליוג, עת פרצה המלחמה בשמחת תורה. בשעה ששורות אלו נכתבות מצויים עדיין עשרות חטופים בלא חירות בשבי החמס בעזה, וסובלים סבל בל יתואר.

גם אנו זקוקים לדברי החיזוק שבהקדמה להגדה של פסח, הנסכים בנו אמונה ובטחון שכשם שנגאלו ישראל מעבדות מצרים הקשה, כך גם אנו כולנו נזכה להיגאל במהרה ולהיות בני חורין.

תפלה לקב"ה שעד לליל הסדר הבע"ט נזכה לראות את כל אחינו ואחיותינו הקירים יוצאים מן השבי, שבים לביתם ולארצם בריאים ושלמים, וחוננים את חג החירות מתוך חירות אמיתית.

נזכה בע"ה כולנו לבשרות טובות, ישועות ונחמות ויתקיים בנו "בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל".
חג כשר ושמח.

הרב שלמה אישון

רב מזרח העיר, הממונה על מערך הכשרות והנישואין

בר"ה או מחויבים ב"סור מרע" ואחר כך "עשה טוב". לפני קבלת מחילה מהקב"ה אנו חייבים להיטהר ולהתענות ורק אז נוכל להתקדש ולהתעלות בפסח עם ישראל עובר מיד למצב "קדש", עוד לפני ה"רחץ". למעשה עם ישראל ששקוע עמוק בטומאת מצרים נגאל על ידי הקב"ה מבלי לעבור תהליך הטהרות. בפסח אנו ראוים למאולה בכל מצב רחוני שאנו נתונים בו!

הסיבה לכך נעוצה בחיוב המיוחד של קורבן פסח. למעשה בסיפור יציאת מצרים אין זכר למושג קורבן פסח. כשה' מדבר אל משה נאמר "פסח הוא לה'", משה מצווה את בני ישראל "שחטו הפסח" ובהמשך בציוו על פסח דורות גם לא נאמר קורבן פסח כי אם "זבח פסח".

מה ההבדל בין קורבן פסח לזבח פסח? מה ההבדל בין קורבן לזבח? אברהם ויצחק מעלים קורבנות - קורבן עולה שהוא כולו לה'. עבודת ה' של אברהם ויצחק היא בציר ישיר בין האדם הבודד לבין אלוקיו.

יעקב לעומת זאת אינו מעלה קורבנות. הוא זבח זבחים. זבח אינו עולה לה'. זבח אוכלים כל בני הבית היחידו של יעקב הוא שעבודת ה' אינה של האדם הבודד כי אם של המשפחה. עבודת ה' כיחידה אחת שכולה קודש. בליל הסדר אנו ממשיכים את הפעולה הראשונה שבני ישראל ביצעו כמשפחה – זבח פסח. החיוב הוא לשבת כמשפחה ולאכול יחד אחרת לא יוצאים ידי חובה. זו היא התשובה לפרעה שביקש להמית את הזכרים ולמעשה להשמיד את מושג המשפחה.

בעולם המושגים של מצרים אין משהים "יש" "סוס ורכב" ומעל לכל רוכב ישנו רוכב נוסף וכך הלאה, פירמידה של רוכבים כלפי אלה שתחתם בעוד שהם עצמם משמשים כסוסים עבור מי שמעליהם. בראש הפירמידה עומד פרעה.

היחידו של ליל הסדר, היחידו של פסח הוא שלא רק המשפחה היא זו העומדת במרכז עבודת ה' - ולא הקורבן, המקדש, או הכהנים - אלא שאף אין דרישה להיטהרות מוקדמת. הישיבה המשפחתית, היחד הזה, הוא המאפשר להגיע לרמה הרוחנית הגבוהה ביותר.

גם כיום, חצי שנה מאז קמו עלינו הפרוונים החדשים, מרצחים ממשיכי דרכו, גם ישראל התעשת והתאחד, כאיש אחד, כמשפחה אחת - להשיב להם מכה וינצח!

נאחל לכול עם ישראל, גם השנה, המשך אחדות של משפחה, קדושה שניתן להשיגה ביחד. חג שמח!

אריה פרידמן

י"ר המועצה הדתית

תוכן ענינים

- 2 ברכות חג
 4 דרשות שבת הגדול
 5 ברכת האילנות
 6 מכירת חמץ וקמחא דפסחא
 7 תעודת כשרות לפסח
 8 הגעלת כלים
 9 נקיון הבית מחמץ
 10 רשימת מוצרים עם חשש חמץ
 14 הכשרת המטבח לפסח
 19 טבילת כלים
 20 זמני היום
 21 ביעור חמץ
 22 תענית בכורות
 22 מהלכות ליל הסדר
 23 ברכות למאכלים בפסח
 24 הלכות יום טוב
 26 מהלכות חול המועד
 28 מהלכות ספירת העומר
 32 רכישת מזון לאחר הפסח

הננו מתכבדים להודיע לציבור על

דרשות שבת הגדול

ע"י הרב **שלמה אישון שליט"א**

רב מזרח העיר

הממונה על מערך הכשרות והנישואין

אי"ה בשבת פרשת מצורע

י"ב ניסן תשפ"ד (20.4.24)

לאחר תפילת מנחה

בבית הכנסת משכן מיכאל,

רחוב אברבנאל 7 רעננה

תפילת מנחה בשעה 18:30

ליל שבת - ביהכנ"ס אוהל ארי

שבת בבוקר - ביהכנ"ס מורשת אבות

(תחילת תפילת שחרית 7:30)

חג כשר ושמח

ברכת האילנות

היוצא בימי ניסן ורואה אילנות פרי המלבלבים ומוציאים פרחים מברך ברכת האילנות:

”בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱ-לֹ-קֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁלֹא חָסַר בְּעוֹלָמוֹ כָּלֹם, וּבְרָא בּוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת וְאֵילָנוֹת טוֹבוֹת לְהַנּוֹת בָּהֶם בְּנֵי אָדָם”

המועצה הדתית רעננה
מזמינה בעלי גינות עם עצי פרי לבוא למשרדינו, לקבל את כרזת **ברכת האילנות**, ולתלות על הגדר החיצונית לזיכוי הרבים.

מכירת חמץ

החל מיום שלישי א' ניסן תשפ"ד (9.4.24)

מכירת חמץ כדלקמן:

- הרב **שלמה אישון** שליט"א
- רב מזרח העיר, הממונה על מערך הכשרות והנישואין.
- רבני בתי הכנסת - **המורשים למכירת חמץ**
- בבית המועצה הדתית - רח' **קלאוזר 18 רעננה**
- דרך האינטרנט - **באתר המועצה הדתית בכתובת:**

www.mdr.org.il

מגבית קמחא דפסחא

שע"י המועצה הדתית רעננה

לקראת חג הפסח המועצה הדתית רעננה מקיימת מגבית מסורתית עבור "קמחא דפסחא" של קהילות רעננה המנוהלת ע"י היכל בנימין (קרן הגמ"ח) מטרת המגבית להושיט סיוע למשפחות נצרכות בעיר ולהביא לביתן את שמחת החג. המנהג המקודש מדורי דורות לתרום למגבית "קמחא דפסחא" הינו חלק בלתי נפרד בכל הקשור בהכנות לפסח.

אנו פונים לציבור הנכבד לתרום בעין יפה.

תרומות ניתן למסור:

באמצעות אתר המועצה הדתית

www.mdr.org.il

או במשרדי המועצה הדתית

רחוב קלאוזר 18, רעננה

09-7431356

תעודת כשרות מיוחדת לפסח

לקראת חג הפסח הנפיקה הרבנות הראשית רעננה תעודת כשרות מיוחדת לפסח תשפ"ד

יש לבדוק על גוף התעודה "ללא חשש קטניות" או "לאוכלי קטניות"

- לימי הפסח אין להסתמך על תעודת הכשרות הרגילה כולל באטליזים, חנויות דגים, פיצוחים (לאוכלי קטניות)
- יש לבדוק בכל ימות השנה שתעודת הכשרות בעסקים הינה בתוקף.

הערות:

לנוהגים שלא לאכול קטניות בפסח יש לבדוק כל מוצר מזון, כולל מוצרי חלב, אם כשרותו היא לאוכלי קטניות בלבד.
שמן כותנה - יש שאינם משתמשים בו, מחשש קטניות.
תרופות - קופות החולים מפרסמות רשימות תרופות כשרות לפסח, הנזקק לתרופות או לתחליפי חלב שאינם רשומים ברשימות אלה יפנה בשאלה אל הרב.

אין להאכיל בעלי החיים מזון המכיל חמץ

הגעלת כלים

תתקיים אי"ה השנה בשיטת דרייב-אין ובשני מוקדים
(נא לא לצאת מהרכבים)

שימו לב לשינוי המועדים

חניון הפלמ"ח
רחוב הפלמ"ח 4 רעננה

חניון בית העלמין הישן
רחוב קלאוזנר 56 רעננה

10:00-20:00	(17.4.24)	ט' ניסן תשפ"ד	יום רביעי
10:00-20:00	(18.4.24)	י' ניסן תשפ"ד	יום חמישי
10:00-14:00	(21.4.24)	י"ג ניסן תשפ"ד	יום ראשון

שימו לב:

- הגעלה תיעשה רק לכלים שנעשה בהם ניקיון יסודי, כולל כתמי פיח וחלודה מבפנים ומבחוץ, וכן בקפלים ובידיות.
- אין להשתמש בכלים המיועדים להגעלה, בדברים חמים, 24 שעות לפני ההגעלה.
- כלים שיש בהם סדקים או חריצים לא ניתן להגעיל.
- התחלת השירות בשעה 10:00, ולא ינתן שירות לפני כן.
- במקרה של תקלות שאינן תלויות בנו, תצא הודעה נפרדת.

כלים שלא ניתנים להכשרה לפסח

כלים קרמיים ♦ כלי חרס ♦ גפה ♦ סיר אפיה ♦ תבנית אפיה ♦ סיר לחץ ♦ מקצפות ♦ חלקי המיקסר המשמשים להכנת עוגות ♦ בקבוק לתינוק ♦ מברשת שיניים ♦ טוסטר ♦ מחבת טפלון ♦ סכו"ם עם ידיות עץ או פלסטיק.

לתשומת לב!

המועצה הדתית אינה נושאת באחריות על אובדן או נזק, לכלים שנמסרו להגעלה.
לאחר חודש יתרמו כלים שנשארו או נשכחו.

ניקיון הבית מחמץ

- יש לנקות ולבדוק היטב בכל מקום בו קיים חשש שהכניסו חמץ לתוכו במשך השנה, כולל תיקים, כיסים וכדו'.
- אין חובה לנקות ספרים שמתמשים בהם כל השנה, משום שאין זה ודאי שיש בהם חמץ, ובכל מקרה מדובר בפירוורים קטנים הבטלים מעצמם, אולם אין לקרוא/להשתמש בספרים שלא נבדקו דף דף על השולחן שאוכלים עליו בימי הפסח.
- ברכונים וספרי ילדים קטנים יש להניח שהשתמשו בהם בעת הארוחה, וחזקה שמלוכלכים בחמץ, אם רוצים להשתמש בהם בפסח חובה לנקותם היטב דף דף. ללא נקיון חובה להצניעם לכל ימות הפסח ויכללם במכירת חמץ.
- ראוי להצניע ולכלול במכירת חמץ גם דברים שאינם אוכל ויש בהם חשש חמץ, כגון משחות, תוספי מזון, כדורים, סירופ, כדורי מציצה וכד'.

ביעור חמץ

- חמץ הוא אחד מחמשת מיני דגן, גרעין או קמה, שבא במגע עם מים במשך למעלה מ 18 דקות.
- ואלו הם חמשת מיני דגן: חיטה (ble, wheat), שעורה (orge, barley), כוסמין (spelt, epeautre) שיפון (seigie, rye), שיבולת שועל (avoine, oats).
- מדאורייתא חמץ בפסח אסור באכילה ובהנאה, והמשהה חמץ בפסח ברשותו עובר בשני לאווים: בל יראה ובל ימצא.
- מצוות עשה מן התורה לבער את כל החמץ מרשותינו עד חצות היום של ערב פסח (י"ד ניסן) ומדברי חכמים יש לבער את החמץ על ידי שרפתו (בדווקא), עד תחילת שעה שישית של היום. שעה זמנית כפי שמפורסם בלוח. אם אינו יכול לבער את חמצו בשריפה, יבערנו מרשותו בכל דרך שיכול.
- קודם לשעה שישית חובה לבטל את החמץ ולהפקירו בנוסח הידוע כל חמירא וכו'. חובה זו חלה גם על מי שלא נמצא בביתו בשעה זו כגון הוצאים לנופש, או מתארחים מחוץ לביתם וכו'.
- אין להשליך חמץ לפח האשפה הנמצא בחצר או בחדר האשפה בבית המשותף. אולם, אם בטוחים שהאשפה תפונה על ידי העיריה קודם שעה שישית, ונזרק חמץ לפח אין לחשוש לכלום.

מכירת חמץ

כיום נהגו לעשות את רב העיר שליח למכור לנוי את החמץ שמסיבות שונות

החלטנו להשאירו ברשותינו. עיקרה של התקנה הייתה למקרה שיש הפסד מחבה אם יבער החמץ שברשות.

תקנה זו מסתמכת על הכלל ההלכתי: "שלך אי אתה רואה, אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה". על ידי המכירה לנוי החמץ יצא מרשותנו ונכנס לרשותו של הגוי, אלא שלעת עתה הוא משאיר את רכושו ברשותינו.

מן הראוי בשעת החתימה על שטר ההרשאה לרב, לציין מיקום מדוייק היכן מונחים כל המצרכים הכלולים במכירה שתבצע בשמו של כל חותם על כתב ההרשאה על ידי הרב, ואין להשתמש באותם מקומות כל הפסד.

נהגו שלא לכלול במכירה לנכרי חמץ גמור, למעט אם יש הפסד מרובה, וכל אחד יקבע לעצמו מה נחשב עבור הפסד

מרובה.

תערובת חמץ, חשש חמץ, חמץ נוקשה, וכן מוצרים שאינם בחשש חמץ והשתמשו בהם קודם הפסד, נוהגים לכלול במכירה גם שלא בהפסד מרובה.

רשימת מוצרים עם חשש חמץ

להלן רשימת מוצרים שהרכיבים שבהם עלולים להניע ממקור שהוא חמץ או גדלו על מצע חמץ.

ההתפתחות הטכנולוגית בתעשיית המזון בשנים האחרונות הנה מרשימה ביותר, ומעמידה בפנינו נותני הכשרות ביחוד לפסח בעיות רבות, להלן מקצתן: לצורך המתקת מוצרים משתמשים כיום בתעשייה בסוכר המופק מעמילן חיטה, אנזימים הגדלים על מצע חמץ, ממיסים המופקים מחמץ או תערובת חמץ, חלבון שמגיע מחלבון חיטה, תחליפי שומן הבאים בעיקר משיבולת שועל, תמציות וחומרי טעם שחלק מהמרכיבים גדלו על מצע חמץ, או שיש בהם חומרים שהופקו מחמץ. אמולסיפייר מתחלב (חומר מקשר) מיוצר גם מחמץ.

כיום מחייב החוק לרשום על המוצר אם הוא מכיל גלוטן (וכך נדע אם המוצר הוא וודאי חמץ).

כמעט ואין כיום מוצר מזון שאינו מכיל מספר רכיבים, ולכן יש להקפיד לקנות את כל המוצרים הכשרים לפסח רק עם חותמת כשר לפסח תשפ"ד. ושם הרב/רבנות נותני הכשר.

הרשימה דלהלן מורכבת ממוצרים שאחד המרכיבים שבהם יכול להיות חמץ או חשש חמץ.

אבקות למיניהן וסוגיהן..... חשש חמץ.

אבקות אפיה..... כמעט ואין חשש חמץ.

אורז..... למתירים קיטניות בפסח יש לבדוק את מקורו. (משדד הבריאות

בארה"ב מחייב לערבב ויטמינים וכו' באורז ובמצויץ, בשאר ימות השנה נופי המשרות בארה"ב מקפידים על כשרות החומרים הליל. בחומרים הליל יש חשש

(חמץ)

אלכוהול..... בעיקר מחו"ל חשש חמץ. ראה ויסקי

אלכוהול לשימוש חיצוני בלבד..... אין חשש

בורגול..... חיטה שעברה הרטבה. חמץ גמור.

בטנים מצופים (קבוקים)..... חמץ.

במבה..... עלול להכיל חומרים שמקורם מחמץ.

בשר צמחי'..... עלול להכיל חומרים שמקורם מחמץ.

בשר מעובד נקק נקיקות המבורגר קבב בשר מוזיק..... עלול להיות חמץ גמור קפוא חשש חמץ לשמירת טעם וצבע.

גביעי גלידה..... חמץ.

גלוקוז..... יש מקטניות, ויש מחמץ.

גפילטע פיש..... עלול להיות חמץ גמור.

גריסים..... אם עברו הרטבה לפני אריזה, חמץ גמור. לאחזק עם שאר מוצרי חמץ.

גרנולה..... חמץ. יש אפשרות שיהיה רק מקטנות.

גבינות..... כולל גבינות מעובדות, צהובות, וכו'. יתכן רכיבים שמקורם חמץ

גלידות..... יתכן רכיבים שמקורם חמץ.

דג מעושן/דגים קפואים..... ראה לעיל בשר מעובד-קפוא

דגני בוקר..... חמץ, יש מקטניות ללא כל תערובת.

דוחן..... קטניות.

ד'ריש..... בורגול דק, חמץ.

אדקה..... עלול להיות חמץ, בהמשך עדיף כל ימות השנה אינו חמץ.

ויטמינים..... יכולים להיות מופקים מחמץ. ויטמן B2 C D מופקים בדרך מחומרי חמץ

ויסקי..... חמץ. ראה משולב סיק ד' ושעית שם סיק ב' המנהג לכלול משקאות החריפים במכירת חמץ.

זעתר..... החנון לאבקה..... חשש חמץ..... חות ומערבבים בו שאמנם קלוי, שיתכן ומצפה עם חמץ.

חומץ טבעי/סנטטי..... יתכן רכיבים שמקורם מחמץ.

חומצת אמינו..... חשש חמץ.

חמוצים..... חשש חמץ. בתהליך ההחמצה יש רכיבים בחשש חמץ, (בתעשייה אין מושג החמצה טבעית)

חרדל (ממרח)..... חשש חמץ.

חלבה..... קטניות. ללא סוכר חשש חמץ, בכל תהליך ייצור של חלבה רגילה עלול להיות חמץ.

חטיפים (כד הסוגים)..... חשש חמץ/יש גם על בסיס קטניות.

חלב סויה בטעמים חשש חמץ. ללא טעמים כולל, קטניות.
 חלב שיבולת שועל חמץ גמור.
 חלבונים בד"כ קטניות, יש גם בחשש חמץ.
 חמאת בוטנים יש בה תוספים, קטניות/חשש חמץ.
טונה (שימורים) חשש קטניות.
 טפיוקה עמילן אין חשש.
 טיפות לבליעה ראה תרופות.
ירקות מיובשים בתהליך הייבוש יש חשש חמץ (חשש קטניות)
כוסמת קטניות.
 כמון קטניות.
לדר חשש חמץ.
 ליקר (כד הסופס) בין המרכיבים עלול להיות חמץ
מזון לתינוקות בין המרכיבים עלול להיות חמץ
 מיונדז (גם מופחת קלוריות) יתכן רכיבים שמקורם חמץ.
 מלבין קפה חמץ.
 ממרחים ממתקים, ממתקים, מסטיקים חשש חמץ, ויש גם על בסיס קטניות.
 משפרי אפיה חשש חמץ.
 משקאות קלים עלול להיות חשש חמץ, יש גם תערובת קטניות.
 מתחלבים קטניות ויש חשש חמץ.
 מעדני חלב חשש קטניות (עלול להיות חשש חמץ)
לבט חיטה הרבה מוצרים כולל קוסמטיים מכילים מהחומר חשש חמץ.
סודה לשתיה בד"כ אין חשש חמץ.
 סוכר בד"כ אין חשש חמץ. בתעשייה יש הרבה סוכר המוסק מעמילן חיטה
 סוכר וניל יתכן מקור חמץ.
 סוכר ענבים כיום מייצרים גם מעמילן חיטה חשש חמץ.
 סולת יכול להיות חמץ.
 סיבים תזונתיים חמץ, יש מופקים מקטניות.
 סירופ (לא רפואי) חשש חמץ.
 סלטים מוכנים (ללא יוצא מן הכלל) יש בהם רכיבים שיתכן שמקורם חמץ.
 סרדינים (שימורים) חשש קטניות.
עמילן יש ממקור חמץ.
פיצוחים (קלחים) פירות יבשים תלוי בצורה והיכן נקלו
 פריכות אורז, פצפוצי אורז תלוי מאד בצורת הייצור

פּרָחִים מִיּוֹבְשִׁים אֵלֶּה הַעֲשִׂיִּים מִחֲמַשַּׁת מִיַּד דָּגַן יֵשׁ לְאַחֲסֵן עִם עֵאָר מִיַּד חֲמֵץ לְכַלּוֹל בַּמִּכְרֵת חֲמֵץ.

צ'יקו חֲשֵׁשׁ חֲמֵץ.

קוואקר חֲמֵץ.

קורנפלקס חֲשֵׁשׁ חֲמֵץ, יֵשׁ שְׂמִיּוֹצֵר רַק מִקְטָנוֹיֹת.

קטשופ חֲשֵׁשׁ קְטָנוֹיֹת.

קינואה קְטָנוֹיֹת.

קמח יִכּוֹל לְהִיּוֹת חֲמֵץ.

קצפת צמחית עֲלוּל לְהִיּוֹת חֲשֵׁשׁ חֲמֵץ.

רֻטְבִּים (כָּל הַסּוּמִם) יִתְכַּנּוּ רְכִיבִים שֶׁמְקוֹרֵם חֲמֵץ.

רִיבּוֹת יִתְכַּנּוּ רְכִיבִים שֶׁמְקוֹרֵם חֲמֵץ.

רִיצ' יִתְכַּנּוּ רְכִיבִים שֶׁמְקוֹרֵם חֲמֵץ.

שׁוֹקוּלָד (כָּל הַסּוּמִם) חֲשֵׁשׁ קְטָנוֹיֹת. גַּם לֵלֵא סוֹכֵר חַיִּיב הַכֶּשֶׁר לִפְסַח.

שמן זית למאור עֲלוּל לְהִיּוֹת מִיּוֹצֵר מִזִּיתִים שֶׁהוּא בִּתְעַשִּׂית הַשִּׁמּוּרִים. חֲשֵׁשׁ חֲמֵץ

שמרים לחים אֵין בָּהֶם חֲמֵץ

תְּרִיזִים עֲלוּל לְהִכִּיל חֲמֵץ.

תבלינים ללא הכשר לפסח..... יֵשׁ לְכַלּוֹל בַּמִּכְרֵת חֲמֵץ

תה (בעקר בעֲשׂוּיֹת) צָרִיךְ הַכֶּשֶׁר לִפְסַח מִחֲשֵׁשׁ חֲמֵץ. (כִּיּוֹם מִכְּסִים נִם חוֹמֵר טַעַם)

תחליף קפה חֲשֵׁשׁ חֲמֵץ.

תחליפי חלב אם לְכַתְחִילָה עִם הַכֶּשֶׁר לִפְסַח. אִם אֵין יִדְעִיךָ עִם רַב

תְּרוּפוֹת – כֹּל הַתְּרוּפוֹת שֶׁשֶׁ בָּהֶם חֲשֵׁשׁ חֲמֵץ יֵשׁ לְכַלּוֹל בַּמִּכְרֵת חֲמֵץ – נִם אֵם יוֹדֵעַ שֶׁיִּצְטָרֵךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בִּפְסַח. אִם חַיִּיב לִקְנוֹת בִּפְסַח תְּרוּפוֹת שֶׁאֵינָה מוֹסִיעָה בְּרִישִׁמוֹת, לְכַתְחִילָה יִקְנֶה מִנוּי וְלֹא יִתְכַּוֵּן לְכַוֵּן בַּחֲמֵץ שֶׁבָּהּ. תְּרוּפוֹת שֶׁאֵינָה נִכְלָלָת בְּרִישִׁמוֹת הַתְּרוּפוֹת הַכֶּשֶׁרוֹת לִפְסַח יֵשׁ לְבוֹרֵר אֲצֵל הַרוֹסָא הַמְּטוּל הָאֵם קִיּוֹם לֵה חֲלָף מוֹתֵר רִישִׁמוֹת הַתְּרוּפוֹת הַכֶּשֶׁרוֹת. אִם אֵין, יֵשׁ לִפְנֵי לֹב מוֹסַמְךָ. רַבִּים מֵהָאֲחֵרוּנִים הַתִּירוּ לִקְחַת תְּרוּפוֹת שֶׁשֶׁ בָּהּ תַּעֲרֹבֵת חֲמֵץ שֶׁפְּסָלָה מֵאִכְלַת אָדָם נִם לְחוּלָה שֶׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה וְלֹא חֲשָׁשׁוֹ לְאַחֲשִׁבָּהּ. כְּדוּרֵי מִצִּצְהָ סִירוֹף מִמוֹתֵק יִקְחוּ רַק לִפִּי הַרִישִׁמוֹת. כֹּל סוּגֵי הַמִּשְׁחָחוֹת הַרְפוּאוֹת הַמִּינְעוּדוֹת לְשִׁמוֹשׁ חִיצוֹנִי וְלֹא לְמוֹתֵן דְּרָךְ הַפֶּה, וְכֵן כֹּל סוּגֵי טִיפּוֹת עֵינַיִם, אֲזֵנַיִם, מְשַׁאפִּים, תְּרִיסִים, כֹּל סוּגֵי הַזְרִיקוֹת, פְּתִילוֹת, תְּכַשִּׁירֵי חוּקֵי, חוֹמֵר חִטּוּי לְעוֹר, תְּכַשִּׁירֵי אִנְהַלְצָה, מוֹתָרִים לְשִׁמוֹשׁ בִּפְסַח. הַחַיִּיבִים לִקְחַת וְיִטְמִינִם כְּתְרוּפָה, לְכַתְחִילָה יִקְחוּ לִפִּי הַרִישִׁמוֹת, אִם לֹא יִתֵּן יֵשׁ לְהַתִּיעֵץ עִם רַב מוֹסַמְךָ, הַלּוֹקָמֵם וְיִטְמִינִם כְּתוֹסֵף מִזֶּן לֹא יִקְחוּ בְּשִׁבְעוֹ שֶׁל פְּסַח.

תוספי תזונה יִתְכַּנּוּ רְכִיבִים שֶׁמְקוֹרֵם חֲמֵץ

מי פה מִן הָרֵאוּי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם כֶּשֶׁרוֹת לִפְסַח וְכֵן לְכָל הַשָּׁנָה.

משחת שניים מִן הָרֵאוּי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם כֶּשֶׁרוֹת לִפְסַח וְכֵן לְכָל הַשָּׁנָה.

חומרי כביסה / ניקוי כלים, אקונומיקה, סבון, שמפו ומוצרי קוסמטיקה – אֵינֵם זְקוּקִים

לְאִישׁוֹר כֶּשֶׁרוֹת. מִן הָרֵאוּי לֹא לְנִגּוֹעַ בְּמוֹצְרֵי מִזֶּן בִּפְסַח כֹּל עוֹד יֵשׁ מִמִּשׁוֹת שֶׁל קֶרֶם יִדִּים

על היד.

שפתונים צְרִיכִים הַכֶּשֶׁר לִפְסַח.

הכשרת המטבח לפסח

לתשומת לב!

כל הוראות ההכשרה שניתנות בחוברת זו הן בתנאי שניתן לבצען לפי הוראות יצרן. יש לבדוק זאת לפני ההכשרה. יש לנתק את המכשירים מהחשמל או מהגז לפני הניקוי.

1. **ניקיון יסודי** - במקום יציאת המים מהכירור שופכים חומר ניקוי חריף עם מים חמים.
2. שופכים על משטח הכירור ודפנותיו מים חמים, מיד עם רתיחתם.
3. **כירור מחרסינה** - מניחים בו כיסוי.
4. **כירור נירוסטה** - מן הדין די בעייתו מים חתחים מכלי ראשון על משטח הכירור ודפנותיו. נוהגים גם להניח בתוכו כיסוי.
5. **מסננת של הכירורים** - ליבון קל ע"י העברה בלהבות הגז.

כירורים

כיריים אינדוקציה

- כיסוי המשטח על ידי כיסוי סיליקון מיוחד העמיד לחום ומותאם לכיריים אינדוקציה.
- אם לא מוצאים את הכיסוי המתאים, יש לנהוג באופן הבא:
1. **ניקיון יסודי**
 2. **המתנת 24 שעות** ללא שימוש חמץ.
 3. **עירוי מים רותחים** על המשטח.

כיריים של גז

1. **ניקיון יסודי** - שופכים על משטח הכיריים מים חמים, מיד עם רתיחתם. מניחים על המשטח נייר כסף, או כל כיסוי אחר.
2. **החצובות** - מניחים פח עליהם. כשאין מניחים פח עליהם, הכשרתם נעשית על ידי ליבון קל, מכניסים אותן לתוך להבות הגז עד שהחום יגיע לעוצמה שנייר או קש מסוגל להישרף במגע בו.
3. **המבערים** - יש להדליק את הלהבות למשך חמש דקות.

כיריים חשמליות

1. ניקיון יסודי.
2. משטח האמייל - שופכים עליו מים חמים מיד עם רתיחתם.
3. מפעילים את הכיריים בדרגת חום מקסימאלית, למשך כ- 20 דקות.
4. מקום הנחת הסירים - מכסים בנייר כסף.

כיריים קרמיות (הלוג)

1. ניקיון יסודי. של משטח הכיריים (להשתמש בחומרי ניקוי לפי הוראות יצרן).
2. אחר הניקיון להשבית את הכיריים למשך 24 שעות.
3. לאחר 24 שעות למלא כלי כשר לפסח במים עד שפתו העליונה ולכסותו. להניח על המבער. (חשוב!!! על כל מבער יש להניח כלי כ"ל).
4. לאחר הנחת הסיר/ים, להפעיל הכיריים בחום מקסימאלי שיביאו את המים שבסירים למצב רתיחה.
5. המים שגולשים מהסירים משמשים להכשרת המשטח.
6. לאחר שהמים גלשו, מכבים את הכיריים ונותנים להם להצטנן.
7. לנגב היטב את המשטח.
8. להניח נייר אלומיניום על המשטח.

מיחם חשמלי

1. ניקיון יסודי. יש להסיר את האבן המצטברת בו.
2. הדפנות החיצוניות - שופכים עליהם מים חמים, מיד עם רתיחתם.
3. ממלאים בו מים עד לשפתו ומרתיחים את המים.
4. עם רתיחת המים, פותחים את ברז המיחם.

מיקסר

1. ניקיון יסודי. יש לפרק כל חלק הניתן לפירוק. רצוי לכסות את המיקסר.
2. החלקים המיועדים להכנת עוגות אין להכשיר.
3. המיכל של הבלנדר, הסכינים, המסחטה - הגעלה.
4. המסחטה - ליבון קל, ע"י העברת בלהבות הגז עד שהחום יגיע לעוצמה שנייר או קש מסוגל להישרף במגע בו.

* רצוי לא להכשיר מיקסר לפסח, אלא אם אין ברירה.

בר מים

- אם עירו ממנו מים רותחים ישירות על מאכל חמץ מן הראוי להגעילו ולהחליף את כלי הפלסטיק, ויש המחמירים להגעילו גם אם עירו ממנו מים רותחים ישירות על כלי חמץ.

מדיח כלים

ניקיון יסודי. במיוחד במקום ניקוז המים וב"אמבטיה".
מפעילים את המדיח עם חמרי ניקוי.
רשתות מפלסטיק - הגעלה

• הערה: רשתות שיש בהן חריצים אינן ניתנות להכשרה.

מיקרוגל

1. **ניקיון יסודי**

2. **הצלחת המסתובבת - הגעלה**

3. מרתוחים כוס מים עם חומר ניקוי בכלי כשר לפסח עד שהאדים ממלאים את חלל המיקרוגל. לאחר שהדפנות מתקררות מייבשים אותן.

4. את המאכלים מחממים בכלי סגור נוסף. (כשר לפסח)
*יש מקפידים שאינם סומכים על הכשרה של מיקרוגל לפסח.

מנגל חשמלי

1. **ניקיון יסודי**

2. הפעלת המנגל למשך כ- 30 דקות

3. **הרשת -** ליבון חמור, ניתן לעשות זאת בגז הביתי עד להתדת ניצוצות ממנה.

מקרר /מקפיא

1. **ניקיון יסודי.**

2. מכסים את המדפים והמגירות בנייר כסף, או כל כיסוי אחר.

פלטה לשבת

1. **ניקיון יסודי.**

2. מפעילים את הפלטה למשך כ- 30 דקות.

3. מכסים את הפלטה בנייר כסף, או בכל כיסוי אחר.

שיש - משטח עבודה

1. **ניקיון יסודי.**

2. שופכים על השיש מים חמים, מיד עם רתיחתם.

3. מכסים את השיש בנייר כסף, או כל כיסוי אחר.

משטח עבודה מכל חומר אחר (אבן קיסר וכד')

אם יש חשש לגביו שאינו עמיד בפני שפיכת מים חמים עליו הכשרתו כדלקמן:

1. ניקיון יסודי
2. מכסים המשטח בכיסוי עבה.

תנור אפיה

1. ניקיון יסודי
2. לאחר הניקיון אין להשתמש בו במשך 24 שעות.
3. הפעלת התנור לחום מקסימאלי למשך 30 דקות.
4. שיפודים ליבון חמור, ניתן לעשות זאת בגז הביתי עד להתנתן ניצוצות מהם.
5. תבניות לא ניתן להכשיר.

*יש מקפידים שאינם סומכים על הכשרת תנור לפסח.

הכשרת כלי זכוכית, דורלקס, פיירקס, קורל

לשיטת הספרדים - די בניקיון יסודי של הכלים.

לשיטת האשכנזים - לא ניתן להכשיר כלים שבמשך השנה

השתמשו בהם במאכלים חמים. ניתן להכשיר רק כלים שבמשך השנה השתמשו בהם במאכלים קרים בלבד, הכשרתם נעשית

כך:

1. ניקיון יסודי.
2. השריית הכלים, בתוך קערה עם מים צוננים למשך 3 יממות.
3. כל יממה (24 שעות) מחליפים את המים שבקערה.
4. בשבת אסור להחליף את המים.

הכשרת כלי שיש שחור

כלים המצופים שיש שחור ניתנים להכשרה ע"י הגעלה.

מכונות ביתיות להכנת קפה

יש לנקות היטב את כל חלקי המכונה, להמתין 24 שעות ללא שימוש, להפעיל את המכונה ולהוציא כוס אחת של מים חמים. במכונות שאין אפשרות להוציא מים ללא קפסולה - אפשר לרוקן קפסולה ולהניחה, או לחלופין להניח קפסולה כשרה לפסח. במיכל החלב או המקציף יש למלא מים עם מעט סבון כלים (או חומר פונג אחר), להפעיל את המכונה ולהוציא כוס אחת של מים חמים.

אם השתמשו בחלב שיבולת שועל יש להגעיל את כל החלקים. הערה: ההוראות הללו מתייחסות למכונות קפה ביתיות בלבד!

חמץ של עובד זר

עובד זר שאינו יהודי רשאי לקנות מכספו חמץ ולאוכלו בפסח גם בביתו של היהודי ובלבד שיאכל את החמץ בחדרו בלבד (א"ח"ל"מב - א), וטוב לכתחילה שהגוי לא יכניס כלל חמץ לביתו של היהודי מחשש תקלה.

כשרות כלים לפסח ולכל השנה

- מפות ניילון, ניילון נצמד - לא צריך הכשר לפסח.
- כלי טפלון, אמייל, כלים קרמיים, כלי פלסטיק, תבניות סיליקון - אינם צריכים הגעלה לפני השימוש.*
- כלי אלומיניום, נירוסטה - רצוי להגעיל לפני השימוש (מחשש שימוש בשומנים מן החי בייצור).*
- תבניות אלומיניום חד פעמיות ורדידי אלומיניום - רצוי לקנות כל השנה עם אישור כשרות. אין הכרח בכשרות מיוחדת לפסח.
- כלי קרטון (צלחות, כוסות ותבניות), נייר אפיה - טעונים אישור כשרות לפסח ומן הראוי גם לכל השנה.
- מוצרי נייר: (נייר סופג, מפות, מפיות, נייר ציפוי, גביעי נייר) - אין צורך באישור כשרות.
- כפפות לטקס חד פעמיות בלא אבקה - אין צורך באישור כשרות לפסח.
- כפפות רב פעמיות - לשטוף את החלק הפנימי.
- קיסמי שיניים מבריקים מעץ טעונים אישור כשרות לפסח וכל השנה. חוט דנטלי ללא טעם - אין חשש. עם טעם צריך כשרות לפסח.

*כלי מתכות וזכוכית תוצרת חו"ל טעונים טבילה.

מקוואות לטבילת כלים חדשים

פתוח עד השעה 23:00	הרצל 3 מאחורי המקווה (מול בית הכנסת "לס נרנדה")
פתוח עד השעה 17:00	פרץ 53 קריית שרת, בצד המקווה
פתוח עד השעה 17:00	רבוצקי 74 מאחורי המקווה
פתוח עד השעה 17:00	אלפסי רח' אלחריזי 12

לתשומת לב!

כלים שנעשו על ידי מי שאינו יהודי, והעשויים ממתכת או מזכוכית חייבים בטבילה בברכה במקווה טהרה, לפני השימוש בהם.

לפני הטבילה מברכים (בברכה אחת יכול לכלול את כל הכלים שמטביל):

**"בְּרוּךְ אַתָּה דְּי' אֱ-לֹ-הֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל טְבִילַת כְּלִי/כְלִים"**

- כלי עץ, חרס, פלסטיק - אין צורך להטביל.
- כלי פורצלן ואמאייל - טובלים ללא ברכה.
- כלים קרמיים - טובלים ללא ברכה.
- כלים המצופים שיש שחור עשויים מברזל ולכן טעונים טבילה בברכה.
- תבניות אלומיניום חד פעמיות תוצרת חו"ל - אם עושים בהם שימוש רב פעמי טעונים טבילה בלא ברכה.
- לפני הטבילה יש להסיר מהכלים כל המדבקות שעליהם.
- יש להקפיד להכניס את הכלי כולו בבת אחת למים.
- ילדים למטה מגיל מצוות אינם רשאים להטביל.
- אסור לטבול כלים בשבת.
- יש להיזהר שלא להשתמש בכלים חשמליים שנטבלו עד שיתייבשו היטב.

ליל בדיקת חמץ

ראשון י"ג ניסן (21.4.24)

מיד לאחר תפילת ערבית, מתחילים לבדוק את החמץ. על הגבאים לבדוק חמץ בבתי הכנסת. הבודק בהם, יבדוק תחילה החמץ בביתו, ובברכת "על ביעור חמץ" יכון גם על בדיקת החמץ שיבדוק בבית הכנסת. הנוסע מביתו לפני תאריך זה יבדוק החמץ בלילה שלפני נסיעתו, ללא ברכה.

זמני היום לערב פסח תשפ"ד

יום שני י"ד ניסן תשפ"ד (22.4.24)

משעה זו, אסור לאכול מצה עד ליל הסדר.	עלות השחר	04:47
משעה זו אסור לאכול חמץ.	סוף זמן אכילת חמץ	10:02
מקומות לשריפת חמץ, ראה עמ' 20	סוף זמן ביעור חמץ	11:20
בערב פסח נוהגים להתפלל מנחה גדולה.	מנחה גדולה	13:12
משעה זו אין לאכול מאכלים שברכתם "בורא מיני מזונות" וכן אין לאכול לשובע עד לאכילת המצה בליל הסדר.	תחילת שעה עשירית	15:57
לנוהגים- ברכת "שהחיינו"	כניסת חג- הדלקת נרות	18:55
אין להתחיל בעריכת הסדר קודם שעה זו.	צאת הכוכבים- תחילת ליל הסדר.	19:35
עד שעה זו יש לסיים אכילת אפיקומן.	חצות הלילה- סוף זמן אכילת אפיקומן	00:39

ביעור חמץ פסח תשפ"ד

להלן מיקום החביות לביעור חמץ ברחבי העיר.

יום שני, י"ד ניסן תשפ"ד (22.4.24) בשעות 8:00-11:20

- רחוב שברץ /עקיבא בכניסה לבית ספר דקל
- חניון סוף יערה
- רחוב אהרון קצין - ליד בית הכנסת היכל בנימין
- רחוב בן גוריון - ליד גינת אורי גורדון
- גן עליה בחניה
- רחוב הפלמ"ח בחניון
- רחוב היובל בכניסה לחניון היובל (המשביר לשעבר)
- קריית שרת רחוב האחוה
- רסקו רחוב דב הזז - גינה ציבורית
- רחוב ויצמן פינת יאיר שטרן - חניון הבריכה
- רחוב ויצמן פינת הנשיאים - חניון כורכר (בורלא)

הציבור מתבקש לזרוק לפח את שקיות הניילון
ולא להשליכן למכולת האש.
יש להקפיד על בטיחות באש.

גניזת דברי קדש

בערב פסח מעבירים רבים גניזה שהצטברה ברשותם אל מתקני הגניזה שהמועצה הדתית מעמידה לרשות תושבי העיר, במקומות הבאים: מקווה הרצל, מקווה אלפסי, מקווה פרץ, מקווה רבוצקי ובמועצה הדתית.

אנו פונים לציבור הנכבד להיערך מבעוד מועד להעברת הגניזה לא יאוחר מיום רביעי ט' ניסן תשפ"ד (17.4.24) בכדי שנוכל לטפל בגניזה בכבוד הראוי.

העברת הגניזה סמוך מאוד לפסח מקשה לטפל בה בכבוד הראוי.

מפאת קדושת הגניזה, נא להקפיד להניח דברי קדושה בלבד!!!

נא להימנע מלהניח את הגניזה מחוץ למיתקן על מנת שלא תתפזר לכל עבר. עובדי ניקיון עלולים להעביר את הגניזה שמחוץ למתקנים אל משאית אשפה.

תענית בכורות

הבכורות מתענים בערב פסח.

הרוצה להפטר מהתענית ע"י השתתפות בסיום יש לו לכתחילה לשמוע את הסיום ולהשתתף בסעודה עם המסיים, אולם ההשתתפות בסעודה אינה מעכבת, ונפטר מן התענית גם אם רק שמע את הסיום בלא להשתתף בסעודה. בשעת הדחק, כגון במצב של סגר או שיש מבודדים שאינם רשאים לצאת מביתם, אפשר להפטר מהתענית ע"י שמיעת הסיום בטלפון או בזום.¹

מהלכות ליל הסדר

יש לערוך את שולחן ליל הסדר מבעוד יום, כדי לאכול מיד כשיחשיך. אין לקדש ואין להתחיל את הסדר עד לאחר צאת הכוכבים – גם אם התפלל תפילת ערבית מוקדמת.

מצווה מן התורה לספר ביציאת מצרים בליל פסח. מצוות הסיפור אינה דווקא לילדים אלא גם בין אדם לחברו ואפילו בינו לבין עצמו.

מצווה מיוחדת לספר ביציאת מצרים לילדים. על כן יש להשתדל שהילדים הקטנים לא יישנו, ואף להזדרז במידת האפשר באמירת ההגדה על מנת שהילדים יראו את אכילת המצה והמרור ושאלו על כך.

מצווה מן התורה לאכול בליל הסדר "כזית" מצה שמורה. למעשה אוכלים שני "כזית" בתחילת הסעודה, עוד "כזית" מצה ב"כורך" ועוד "כזית" מצה באפיקומן. בשיעור ה"כזית" נחלקו הדעות ולמעשה ראוי להקפיד במצה הנאכלת בתחילת הסעודה לאכול לכל הפחות שיעור של כשני שלישי מצת מכונה. מצווה מדברי חכמים לשתות ארבע כוסות בליל הסדר. הכוס צריכה להכיל לפחות שיעור של "רביעית" יין או מיץ ענבים. (שיעור "רביעית": יש אומרים 86 סמ"ק ויש אומרים 150 סמ"ק).

חיוב אכילת מרור בזמן הזה הוא מדרבנן. יש לאכול לפחות כזית מרור (כ – 17 גרם לכל הפחות), ועוד כשיעור הזה בעת אכילת ה"כורך".

תקנו חכמים לאכול בליל הסדר בהסבה. יש להסב בעת אכילת המצה וה"כורך" וכן בעת שתיית ארבע הכוסות.

נשים חייבות כאנשים בכל המצוות הנוהגות בליל הסדר. נשים אשכנזיות נהגו שלא לאכול בהסבה.

1 השאלה האם השתתפות בסיום ולא בסעודה פוטרת תלויה בטעם הפטור: יש אומרים שהיות שכבר אכל בסעודת מצוה שוב אינו יכול לקיים את המנהג להתענות באותו יום שהרי אין זה יום תענית עבורו, וממילא פטור גם מהמשך. עפ"י נפטר רק אם אכל בפועל בסעודת מצוה. יש אומרים שיום הסיום הרי הוא כיום טוב ומשום כך התענית נדחת ועפ"י נפטר גם בלא שאכל בסעודה. ר' שו"ת רבבות אפרים א"ח רצו. שו"ת מנחת יצחק ט נה. סידור פסח כהלכתו פרק יד הערה *13. מעדני שלמה עמ' ב.

ברכות למאכלים בפסח

מצה בריי (חתיכות מצה קטנות מטונגות): קיים ספק לגבי ברכתו ולכן יאכל רק בתוך הסעודה. (לדעת החזון איש דינו כדין מצה ויכול לאכול בפני עצמו וצריך נטילת ידיים, המוציא וברכת המזון).

כופתאות (קניידלך): מזונות ועל המחיה.

פירורי מצה שעירה עליהם מרק רותח מכלי ראשון – ברכתם מזונות. ואם פורר את המצה לתוך צלחת המרק (כלי שני) – ברכתם המוציא. **עוגה** ממצות שלימות גם אם הושרו במים, יין וכד': צריך נטילת ידיים, המוציא וברכת המזון.

עוגות עם קמח מצה: מזונות (כמות קמח המצה בכל הבליה אינה גדולה כר שבאכילת פחסה או שתיים ואולי אפילו יותר אין שיעור לברכה אחרונה, אלא אם נאכלה כמות גדולה).

עוגות מצה עשירה: מזונות ועל המחיה.

עוגות קמח תפו"א, קוקוס וכד': שהכל ובורא נפשות.

פיצות, אטריות ושקדי מרק כשרים לפסח: אין בהם קמח וברכתם שהכל.

לחמניות כשרות לפסח: יש מהן המכילות קמח מצה וברכתן מזונות. ויש שאין מכילות קמח וברכתן שהכל. לכן יש לברר בכל מוצר לגופו.

מהלכות יום טוב

כבוד יום טוב, קידוש וסעודה

1. יום ראשון ויום שביעי של פסח, חג השבועות, שני ימי ראש השנה, יום ראשון של סוכות ויום שמיני עצרת הם "מקראי קודש"² בלשון התורה, ובלשון חז"ל - "ימים טובים"³.
2. מצוות עשה להיות שמח ביום טוב שנאמר "ושמחת בחגך"⁴.
3. יום טוב צריך לכבדו ולענגו כמו בשבת ולכן יתרחץ במים חמים בערב יום טוב (יש נוהגים לטבול במקוה⁵), ילבש בגדים נאים (בגדי יום טוב יהיו טובים יותר משל שבת, משום שמחת יו"ט - אם ידו משגת⁶), ויכין מאכלים מיוחדים.⁷
4. כמו בערב שבת, גם בערב יום טוב אין לקבוע סעודה מתחילת שעה עשירית ולמעלה (חצי שעה לפני זמן מנחה קטנה), שזהו מכלל כבוד שבת וכבוד יום טוב שיאכל בלילה לתיאבון, ובמיוחד בערב פסח - כדי שיאכל מצה בלילה לתיאבון, ובערב סוכות - כדי שיאכל פת בסוכה לתיאבון. מותר לאכול מעט פירות וירקות ובתנאי שלא ימלא כריסו מהם.⁸
5. כמו בערב שבת גם בערב יום טוב אין לעשות מלאכה מתחילת שעה עשירית שלא לצורך שבת או יום טוב. והעושה מלאכה בזמן זה אינו רואה בה סימן ברכה. מלאכת דבר האבד מותרת.⁹
6. הנוסע מביתו בערב שבת או בערב יום טוב ידאג להקדים את היציאה מביתו כך שיוכל להגיע ליעדו בעוד היום גדול.¹⁰
7. מצוה להדליק נרות לכבוד יום טוב כמו לכבוד שבת.¹¹ הברכה היא: "להדליק נר של יום טוב" ואם חל יום טוב בשבת מברכים "להדליק נר של שבת ושל יום טוב"¹². אין צריך לברך "שהחיינו" בזמן הדלקת נרות משום שזמן ברכת "שהחיינו" הוא בקידוש. אולם נשים רבות נוהגות לברך "שהחיינו" בזמן הדלקת הנרות ומי שנוהגת כך רשאית להמשיך במנהגה.¹³

2 ויקרא פ"י כ"ג

3 שמואל א' כ"ה ח', תש"ו הרשב"א ח"א תרצ"ט הגהות חת"ס לש"ע תקצ"ז מנ"א ס"ק ו'

4 למרות שבזה"ל אין קרבנות, ש"ע תקכ"ט ס"ק ב' משנ"ב ס"ק ט"ז, ונוהג גם בנשים.

5 ש"ע תקכ"ט ס"ק ב' ולא מטעם חייב אדם לטהר עצמו ברנל שאין בזה"ל

6 ש"ע תקכ"ט ובמשנ"ב שם ס"ק י"ב.

7 כ"ל הע"י 5 משנ"ב ס"ק ג'

8 רמ"א תקכ"ט א, ש"ע תע"א א', תרל"ט ג' וברמ"א, משנ"ב שם, ס"ק כ"ז.

9 ש"ע רנ"א א', ועי"ש בה"ל ד"ה ויש, תכק"ט בה"ל ד"ה ממנחה.

10 ש"ע רמ"ט א' משנ"ב שם ס"ק א'

11 רמב"ם ס"ה מה"ל שבת ה"א

12 ש"ע רס"ג ה' משנ"ב שם, ס"ק כ"ד.

13 משנ"ב שם, ס"ק כ"ג.

8. בשביעי של פסח אין מברכים שהחיינו.

9. נשים רבות נוהגות להדליק נרות יום טוב בלילה לאחר תפילת ערבית. נראה שהטעם הוא משום שביום טוב שני בחו"ל היו חייבות להדליק לאחר ערבית שהרי אסור להכין מיום טוב ראשון ליום טוב שני, ולכן נהגו כך גם בליל יום טוב ראשון. על פי זה בארץ ישראל שאין נוהגים יום טוב שני (פרט לראש השנה) אין מקום למנהג זה ויש להדליק נרות יום טוב לפני כניסת יום טוב כמו בשבת. אולם, יש שכתבו שהטעם שמדליקים ביום טוב נרות סמוך לסעודה הוא כדי לציין שעיקר ההדלקה היא משום הסעודה, ועל פי זה יש לנהוג כך גם בארץ ישראל. לכן, למעשה כל אשה רשאית להמשיך במנהגה בעניין זמן הדלקת הנרות.¹⁴

10. כשם שמקדשים בלילי שבת, ומבדילים במוצאי שבת, כך מקדשים בלילי יום טוב ומבדילים במוצאי יום טוב. הבדלה במוצאי יום טוב נעשית על היין בלבד בלא בשמים ובלא נר. אין עושים הבדלה במוצאי יום טוב לשבת, אולם עושים הבדלה במוצאי שבת ליום טוב. הבדלה זו נעשית בנוסח מיוחד כחלק מהקידוש ומברכים בה על היין ועל הנר אך לא על הבשמים. בהבדלה במוצאי שבת חול המועד מברכים על הבשמים ועל הנר.¹⁵

11. בקידוש היום המנהג לומר את הפסוקים "אלה מועדי ה'...", "וידבר משה..." (ויקרא, כ"ג, ד, מ"ד). ובראש השנה מוסיפים "תקעו בחדש שופר..." (תהילים פ"א ד), וכל אחד יעשה כמנהג אבותיו.

12. בוצע על שני ככרות (בפסח מצות) שלמים שאוחז בידו ביום טוב כמו בשבת, זכר למן שלא ירד בשבת וביום טוב, והיה יורד כפליים בערב שבת ובערב יום טוב.¹⁶

13. נשים חייבות בקידוש ובלחם משנה ביום טוב כמו בשבת.¹⁷ אולם אשה ששכחה לומר יעלה ויבא בברכת המזון ביום טוב לא תחזור ותברך (פרט לליל הסדר) משום שיש מחלוקת אם חייבת בשמחת יום טוב, וספק ברכות להקל.¹⁸

14. מי שמחפש בחבילת מצות שיש בה מצות שלימות ושבורות, ורוצה לקחת ממנה מצות שלימות ללחם משנה, מותר להוציא ממנה מצה מצה, עד שימצא שתי מצות שלימות. אם הניח כמות של מצות על השולחן לצורך הסעודה, מותר לברור מאותה כמות גם את השבורות שאינן ראויות ללחם משנה.¹⁹

היתר מלאכת אוכל נפש

15. "אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד" (מסכת ביצה 17 ע"ב). מלאכת אוכל נפש ביום טוב מותרת לחלוטין, אולם שאר מלאכות האסורות בשבת אסור לעשותן ביום טוב, בין מלאכה שאסורה מהתורה ובין מלאכה שאסורה מדברי חכמים. גם אמירה

14 מטה אפרים תרכ"ה סע' ל"ג וע"ע שש"כ פרק מ"ד הע' ד'.

15 רמב"ם הל' שבת, פ' כ"ט הל' י"ח, כ"א.

16 ש"ע רע"ד, משנ"ב שם, ס"ק א' בה"ט ס"ק א'.

17 בן איש חי בראשית שנה שניה, נרש"א זצ"ל שש"כ פ"ו מ"ז הע' כ"ו.

18 משום ספיקו של הגרע"א בהגותו לש"ע סי' קפ"ח סע' ז'. פס"ת תקכ"ט אות ו

19 ש"ע שייט"ו בה"ל ד"ה ה"ו, שש"כ פ"ג אות כ"ח.

לגוי אסורה ביום טוב כמו בשבת במלאכות האסורות.²⁰

16. למרות האמור לעיל בעניין אוכל נפש, אין זה היתר גורף, ויש לו כמה הגבלות. מלאכות שהדרך לעשותן לימים רבים, לא הותרו בעשייה אפילו לצורך אוכל נפש. לרוב הפוסקים מדאורייתא, וי"א מדרבנן.²¹

תבשיל שלא פג טעמו, שאם יבשלנו בערב יום טוב ישאר טעמו גם ביום טוב, אין מבשלים אותו ביום טוב.²²

מלאכה שהותרה ביום טוב לצורך אוכל נפש הותרה גם לצרכים אחרים שאינם אוכל נפש ובלבד שיהיה דבר השווה לכל נפש ולא דבר החשוב למפונקים בלבד.²³

17. מלאכת אוכל נפש לא הותרה לצורך נכרי, אולם, כאשר מבשל עבור עצמו ביום טוב, מותר להרבות את כמות המאכל שבסיר כדי שיהיה גם עבור עובד זר שבביתו (אך לא עבור אורח נכרי – מחשש שמא, היות שרוצה לכבדו, יבשל במיוחד עבורו).²⁴

18. אין לעשות מלאכת אוכל נפש לצורך יום חול.

19. אין מדליקים אש חדשה ביום טוב, שהואיל שיכול היה לעשות זאת מערב יום טוב לא התירו לו "להוליד" אש ביום טוב.²⁵

20. לצורך חימום, בישול ומאור מותר להעביר אש מאש הדולקת מערב יום טוב.²⁶ כמו כן מותר להגדיל את עוצמת להבת הגז.

21. אסור לכבות אש ביום טוב,²⁷ לכן לאחר שהעביר אש באמצעות גפרור וכדו', יניחנו בנחת והוא כבה מאליו.²⁸

22. אסור להקטין את עוצמת להבת הגז ביום טוב,²⁹ אלא אם כן הדבר נדרש לצורך אוכל נפש מייד ויין לו אפשרות להדליק להבה אחרת קטנה יותר.³⁰

מהלכות חול המועד

ושמחת בחגך – בימי חול המועד

מצוות "ושמחת בחגך" נוהגת גם בימי חול המועד כמו ביו"ט, ולכן חייב אדם להיות שמח וטוב לב בחול המועד כמו ביום טוב, הוא ואשתו וכל הנלווים אליו. מצווה לשתות יין בכל יום מימי החג כי אין שמחה אלא ביין שנאמר "ויין ישמח לבב

20 משנ"ב תצ"ה ס"ק א'

21 ש"ע תצ"ה.

22 ש"ע שם. משנ"ב ס"ק ח'.

23 כדלעיל הע' 20, 21.

24 ש"ע תקי"ב א' וברמ"א, שם, משנ"ב ס"ק ט' ו' וכן ס"ק י"א, ובה"ל ד"ה ומותר.

25 ש"ע תק"ב א' משנ"ב ס"ק א'.

26 ש"ע תקי"א א' וברמ"א, ובמשנ"ב ס"ק א'.

27 ש"ע תקי"ד א'.

28 ש"ע תקי"ד ד', בה"ל ד"ה אין.

29 ש"ע תקי"ד ב', משנ"ב ס"ק ט"ז, בה"ל ד"ה מיד.

30 ש"ע תקי"ד א' וברמ"א משנ"ב ס"ק ז', ובקף החיים ס"ק ל"ג

אנוש".

מצווה לאכול בשר בכל יום מימי החג ואפילו בערב שבת חול המועד ובערב יום טוב אחרון של חג.

יש לכבד את ימי חול המועד בבגדים מכובדים יותר מימות החול. בימי חול המועד מברכים איש את רעהו בברכת חג ("מועדים לשמחה" או "חג שמח").

איסורי מלאכה בימי חול המועד

חולו של מועד, הואיל ונקרא מקרא קדש, אסור בעשיית מלאכה כדי שלא יהיה כשאר ימות החול. לא כל המלאכות האסורות ביום טוב אסורות גם בחול המועד, יש מלאכות האסורות בו ויש המותרות. אלו המלאכות המותרות:

- מלאכה פשוטה שאינה דורשת מקצועיות, כגון: נסיעה, הדלקת חשמל וכדו'.
- מלאכה הנעשית בשינוי מהרגיל.
- מלאכה לצורך אוכל נפש.
- מלאכה לצורך המועד (כגון כשארע קצר בבית, פיצוץ בצנרת וכדו').
- מלאכת "דבר האבד" שאם לא תעשה המלאכה יגרם נזק. (ראוי להתייעץ עם רב בעניין זה).

- מלאכה הנעשית לצורך רבים, מניעת סכנה, או סילוק סכנה.
- מותר לכבס בגדי תינוקות וכן לנקות כתם שנוצר בחול המועד.
- כתיבה מותרת רק לצורך "דבר האבד" כגון: חידושי תורה בכדי שלא ישכח, צרכי רבים או צורך המועד. יש לקצר בכתיבה ככל האפשר. ניתן להקל במסרונים או בכתיבה במחשב בלא הדפסה.
- לדעת הספרדים מותר ליטול ציפורניים בחול המועד. מנהג האשכנזים שלא ליטול אלא אם כן נטלן בערב החג וגדלו בחול המועד.
- מותר לנהץ, כלומר להחליק את הבגד, אם עושה זאת לצורך המועד, אבל אסור לעשות בבגד קפלים חדשים.
- מותר לצחצח נעליים לצורך חול המועד.
- השקיה - כאשר הצמחייה זקוקה לכך, מותרת רק בכמות ההכרחית.
- טיפול בינה-זיבול, כיסוח, גיזום, ריסוס- אסור.
- תפירה אסורה, אולם, כפתור שנתלש בחול המועד מותר לתופרו אם צריך ללבוש את הבגד, ויעשה את התפירה בשינוי.
- תיקונים במכונות: תיקונים קלים כגון החלפת צמיג - מותרים. תיקונים הדורשים איש מקצוע - אסורים, אלא אם כן נזקק למכונת בימי חוה"מ, ואם לא יתקנה יצטרך לשכור מכונת אחרת.
- תיקון משקפיים נחשב צורך הגוף ולכן מותר אם לא יכול לתקן באופן ארעי.

מהלכות ספירת העומר

א. מצווה לספור מליל ט"ז בניסן שהוא מוצאי יום טוב הראשון של פסח, ארבעים ותשעה יום שהם שבעה שבועות – עד לחג השבועות, כמו שכתוב בתורה: "וספרתם לכם ממחרת השבת, מיום הביאכם את עומר התנופה, שבע שבתות תמימות תהינה. עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום." "שבעה שבועות תספור לך, מהחל חרמש בקמה, תחל לספור שבעה שבועות".³¹

ב. ספירת העומר מבטאת את כמיהתם של ישראל לקבל את התורה לאחר שזכו לחירות הפיזית ביציאת מצרים.³²

ג. כשהיה בית המקדש קיים היו מקריבים את קרבן העומר בט"ז בניסן ומאותו יום היו סופרים. נחלקו הראשונים בשאלה האם גם בזמן הזה שאין מקריבים את העומר, ספירת העומר היא מדאורייתא או רק מדרבנן.³³

ד. סופרים אחר תפילת ערבית³⁴ ומצווה על כל אחד ואחד לספור לעצמו.³⁵

ה. צריך לספור לכתחילה בעמידה,³⁶ ואם ספר בישיבה יצא ידי חובה.³⁷

ו. יברך תחילה,³⁸ ואח"כ יספור הן את מנין הימים והן את מנין השבועות.³⁹ למשל, ביום השביעי יאמר, היום שבעה ימים שהם שבוע אחד לעומר, ביום השמיני יאמר היום שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום אחד לעומר,⁴⁰ וביום הארבעה עשר יאמר "היום ארבעה עשר יום שהם שני שבועות לעומר".

ז. מנה רק הימים ולא הזכיר השבועות, חוזר וסופר בלא ברכה.⁴¹ ואם שכח לחזור

31 ויקרא כ"ג, ט"ז. דברים ט"ז, ט'.

32 שבלי הלכות סימן רלו. ספר החינוך מצוה שו.

33 לדעת הרא"ש הספירה בה"ז דרבנן, ולדעת הרמב"ם דאורייתא. ר' בה"ל תפ"ט א' ד"ה לספור העמר, ובכף החיים שם, ס"ק ה' נפק"מ בענין יובאו להלן בתוך ההלכות.

34 ש"ע תפ"ט א'

35 ש"ע שם, שם,

36 ש"ע שם, שם, באר הגולה אות ד', באה"ט אות ד', בקמה תחל לספור(לעיל אות א') אל תקרי בקמה, אלא בקומה. אין דרשה כזו בגמ' שלנו ולא בירושלמי. ונראה הסתמכו כל הראשונים על דברי הפסיקתא זוטרת (ל' טוביה בר' אליעזר) הידוע בשם מדרש לקח טוב, העיסור ח"ב שער שני עמ' ע"ז ב' הביא בשם ר' טוביה, וכן הובא במחזור ויטרי (תלמוד רש"י) סי' ק"ד, וסי' שע"ו. רמב"ם פ"ז מתמיד ומספין הכ"ג הביא ההלכה ולא המקור. הביא שם כסף משנה, כתב הר"ן בן גיאת, שזה קבלה מפי רבותנו, ואסמכה רבנן אקרא דבקמה קרי ביה בקומה, ובזהוהי פ"ל תצוה כתב סוד הענין למה צריך למנות מעומד.

37 מנ"א תפ"ט ס"ק נ עפ"י הרמב"ם שם.

38 פסחים ז' ב', ש"ע סי' כ"ה, סע' ח', קנ"ח, סע' י"א, ובה"ל ד"ה מברך קודם נטילה.

39 ש"ע שם, שם, משנ"ב ס"ק ז' היות וכתוב "תספרו חמישים יום" וכן "שבעה שבועות תספור לך" משמע שצריך לספור מאחד עד חמישים, וצריך לספור השבועות מאחד עד שבע, ראה רא"ש סוף מס' פסחים שדרך התורה לעגל מספר כאשר חסר אחד כגון "ארבעים יבנו" למרות שהמצווה היא שלושים ותשע.

40 לשון מ"ק הבי"ב בש"ע סי' תפ"ט סע' א'.

41 משנ"ב ס"ק ז'. מנחות ס"ו א'. אמר אביי מצוה לממני יומי ומצווה לממני שבועי, רבנן דבי רבי אשי מנו יומי ומנו שבועי, אמרימר מני יומי ולא מני שבועי, פרש"י היות ובה"ז הספירה היא זכר למקדש ואין זה חיוב דאורייתא דיינן שמונה את ימי הספירה בלי השבועות, (משמע שבזמן שבהמלך היה קיים לכ"ע מונים גם השבועות) אם כך במה נחלקו אמרימר ורבנן דבי רבי אשי, א: שבה"ז ספיה"ע היא דאורייתא (לדעתם) והדין נאמר כשהיה. ב: אף הם סבורים שבה"ז ספיה"ע דרבנן, והשאלה מה הייתה התקנה, ח: כל דתקון רבנן כען דאורייתא

ולספור, מונה שאר ימים בברכה.⁴² מנה שבועות ולא הזכיר ימים, כלל לא יצא.⁴³

ה. מספר נוסחאות יש בספירת העומר: יש האומרים "לעומר" ויש האומרים "בעומר".⁴⁴ יש האומרים את המילה "לעומר" לאחר מנין הימים, למשל: "היום שמונה ימים לעומר שהם שבוע אחד ויום אחד", ויש האומרים את המילה "לעומר" לאחר מנין הימים והשבועות, למשל: היום שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום אחד לעומר".⁴⁵ ובדיעבד יוצא ידי חובה בכל נוסח בו מנה את הימים והשבועות.⁴⁶

ט. המנהג המקובל בין האשכנזים לספור בסיום תפילת ערבית קודם עלינו לשבח,⁴⁷ והמנהג המקובל בין הספרדים לספור אחרי עלינו.⁴⁸

י. מצווה להקדים ולספור מיד בתחילת הלילה.⁴⁹ מי שלא ספר בתחילת הלילה יכול לספור בברכה כל הלילה,⁵⁰ עד עלות השחר.⁵¹

יא. מי שיש לו מניין קבוע לערבית בשעה מאוחרת, לא יקדים לספור ספירת העומר בתחילה הלילה ביחידות אלא יספור בתפילת ערבית במניינו הקבוע.⁵²

יב. במקומות שנוהגים בליל שבת לקדש על היין בבית הכנסת סופרים לאחר הקידוש.⁵³ במקומות שאין נוהגים לקדש בבית הכנסת סופרים מיד אחר ברכת מן אבות.

יג. מי שסופר בביתו בליל שבת (אחר צאת הכוכבים) יספור לפני שמקדש.⁵⁴

תקון 2; אכן תיקנו לספור רק הימים, בזאת מודים כולם לאמימר שאם החיוב בזה"ז הוא רק דרבנן אין צריך למנות כלל שבועות, בס"ק כ"ה כתב משנ"ב לדין דנקיטין ספירה בזה"ז דרבנן, עי' שעה"צ אות ט' שביאר הני דס"ל שספה"ע בזה"ז מדאורייתא פשוט שמנין השבועות הוא מחלקי המצוה, אלא אפילו לסוברים שבה"ז ספה"ע הוא מדרבנן, יש למנות הימים והשבועות וחד מצוה הוא, שהרי כל הפוסקים לא הזכירו דברי אמימר, ופסקו כאביי ורבנן דרב אשי, ולכן מחויב לחזור ולמנות כדין, ולא לברך משום שחוששים לשיטת אמימר ולפוסקים כשיטה זו.

42 משנ"ב שם.

43 הסביר בשעה"צ אות י"א כשלמשל אמר היום שבוע אחד או היום שני שבועות וכו' אולם אם אמר היום שבוע אחד ושני ימים למשל רק לא הזכיר בשעה"צ ימים יצא, כפי שכתב בס"ק ט' שהרי הזכיר ימים שעברו כל אחד ביזמן. הסביר בחוק יעקב כי כשאומר רק השבוע לא הזכיר ימים כלל רק שאנו יכולים להסביר דבריו שלכך כיון, משא"כ כשאומר ימים אחר השבוע הרי מניין הימים מבורר. (בכל מקרה אם מנה רק הימים הוא וודאי נכון לכל האמוראים רק שאין זו מצוה שלימה ראה ש"ע הרב תפ"ט סע' ו')

44 משנ"ב שם, ח' כף החיים שם, ס"ק ל"ב. ראה במשנ"ב ובכה"ח בהרחבה הסבר לשני הנוסחאות. הגר"א מעשה רב אות ס"ט היה אומר בעומר.

45 בן איש חי; כף החיים תפ"ט ס"ק ל"ד.

46 משנ"ב ס"ק ט'.

47 לא סופרים לפני ערבית כדי להקדים קריאת שמע שהיא תדירה, אך לא דוחים לאחר עלינו בכדי להקדים לספור כמה שאפשר. משנ"ב ס"ק ב', בה"ל ד"ה אחר תפילת ערבית.

48 ילקוט יוסף סע' טו.

49 כדי שיתקיים כמה שיותר "תמימות" שלא יחסר מהם כלום. משנ"ב ס"ק ב', כה"ח ס"ק י"א.

50 ש"ע תפ"ט סע' א'; שכל שלא עבר הלילה הוא בכלל תמימות (כמו קצירת העומר) ומן הראוי שתקף שנזכר לא יחסר ויספור מיד. משנ"ב ס"ק ד', כה"ח ס"ק י"ב.

51 דלאחר עלות השחר נחשב יום. ר' משנ"ב תרע"ב ס"ק יא, יתרפ"ז ס"ק ג' ועי' במג"א שם שאינו דומה לק"ש שם גם אחר עה"ש נחשב לילה, הדתם תלוי בזמן שכיבה ויש שישנים בשעה זו.

52 פס"ת תפ"ט ב' מכמה טעמים: א. תדיר ושאינו תדיר קודם, וק"ש ותפילה תדירים מספה"ע. ב. לכתחילה יש לספור בציבור. ג. אם יהיה מסור ליחיד לספור בתחילה הלילה עלול לשכוח, משא"כ כשסופר במניינו הקבוע.

53 שכל מה שאנו יכולים להקדים קדושת היום מקדימים. ש"ע שם, סע' ט', משנ"ב ס"ק ל"ט. ואין אומרים כאן תדיר ושאינו תדיר קודם, ולכן קודם הקידוש לספה"ע, היות ויצאו ידי קידוש בתפילה אם כך כל הקידוש על כוס בבהכ"ס הוא דרבנן ובספה"ע יש דעות שהוא דאורייתא בזה"ז. (פמ"ג א"א ס"ק ט')

54 הטעם העיקרי שהרי אסור לאכול קודם ספירת העומר (רמ"א שם סע' ד') ואין קידוש אלא במקום סעודה. וצריך לאכול מיד אחר

יד. במוצאי שבת סופרים בבית הכנסת אחרי קדיש תתקבל, וקודם הבדלה.⁵⁵

טו. לכתחילה אין לספור לפני צאת הכוכבים.⁵⁶ המתפלל עם הציבור בבין השמשות מונה עמהם בלא ברכה⁵⁷, ויחשוב בדעתו שאם יזכור בלילה אינו רוצה לצאת ידי חובה בספירה זו, ואז יוכל לספור בברכה כשיגיע הזמן.⁵⁸ אם לא חשב בדעתו שאם יזכור בלילה אינו רוצה לצאת ידי"ח, אם יזכר בלילה יספור בלא ברכה.⁵⁹

טז. יש אומרים שכך יכול לנהוג גם מי שמתפלל ערבית עם הציבור לאחר פלג המנחה ולפני השקיעה, ואף שמעיקר הדין אין יוצא ידי חובה בספירה זו,⁶⁰ מכל מקום יוכל לסמוך על הספירה הזו לעניין שיוכל להמשיך לספור בברכה בשאר הימים.⁶¹

יז. שכח ולא ספר כל הלילה סופר ביום בלא ברכה, ובלילה הבא ממשיך לספור כרגיל.⁶² יש נוהגים שהחזן מיד אחר תפילת שחרית אומר היום כך וכך לעומר.⁶³

יח. מי ששכח ולא ספר יום אחד, או שספר ספירה שאינה נכונה, מונה שאר הימים בלא ברכה,⁶⁴ וראוי שיבקש מהחזן או מחברו שלידו שיוציא אותו ידי"ח בברכה,⁶⁵ ולאחר שישמע את הברכה יספור בעצמו.⁶⁶

יט. אם התעורר אצלו ספק האם ספר אתמול, או האם ספר אתמול ספירה נכונה, יוכל לספור בשאר הימים בברכה.⁶⁷

הקידוש (ערוך השולחן סעי' י"ב) מג"א ס"ק י"ד, היות וכבר קיבל שבת בבית הכנסת.

55 ש"ע שם, שם. אפוקי יומא מאחריון ליה כמה שאפשר. משנ"ב שם, ס"ק מ'.

56 ש"ע שם, סוף סעי' ב'. לכתחילה אין להכניס עצמו לספק למרות שפוסקים ספה"ע בה"ז דרבנן ויכול לספור בה"ט, משנ"ב שם, ס"ק י"ד. ונ"ע מש"כ בה"ל ד"ה אחר בשם מור וקציעה.

57 שהרי אנו פוסקים שספה"ע בה"ז הוא מדרבנן, ואף שפסק ש"ע שלכתחילה ראוי להיות כמדקדקים (סעי' ט"ו) בכל מקרה כיון שהציבור סופרים יספור עמהם, ויחשוב בדעתו שאם יזכור בלילה אינו רוצה לצאת בספירה זו.

58 ש"ע שם סעי' ג', משנ"ב ס"ק ט"ז.

59 משנ"ב ס"ק י"ד.

60 ש"ע, רמ"א, ס' תפ"ט סעי' ג', בה"ל ד"ה מבעוד יום. לשיטת הש"ע רוב הפוסקים זמן ספה"ע לכתחילה, הוא מצה"כ ואילך. אולם יש מקומות שנהגים להתפלל מעריב אחר פלג קודם בין השמשות, וחששו שאחר התפילה ילך כל אחד לביתו ולא יזכור כולם לספור, ועלולה להתבטל עיקר מצות הספירה, ולכן נהגו לספור מיד אחר התפילה בהסתמך על הסוברים שספה"ע בה"ז היא מדרבנן. ועוד, שזמן זה נחשב לתחילת הלילה לענין תפילה וק"ש שהוא דאורייתא, וע"כ גם לענין ספה"ע יש להחשיבו כלילה. ע' משנ"ב ס"ק י"ב ולכאורה לדבריו ש"ע סותר עצמו בשני פסקים שונים. וביחוד שבס' רל"ה סעי' א' פסק שמי שקורא ק"ש עם צבור המתפללים מבעוד יום חוזר וקורא בזמנה (ע"ש משנ"ב ס"ק ט'), וחצי האחרון של ס' י"ב, ושם בה"ל ד"ה ואם הציבור) וראה דברי כל בה"ל לדעול משמעות הש"ע היא אלא שכבר נהגו כך בכל השנה מאי תקנתם. ודעת מרן הגר"ש זצ"ל (קובץ תשובות ח"ט סי' פ"ד), שאפילו בשעת הדחק אין לספור אחר פלג המנחה.

61 כף החיים ס"ק לט, מה, מ"ז, דלא כפ"ח.

62 ש"ע סעי' ז' משנ"ב ס"ק ל"ג, ל"ד, שעה"צ אות, מ"ג, מ"ה, נחלקו הפוסקים האם קצירת העומר שהייתה ביום כשרה ומוותר להקריב ממנה למזבח, וכן האם ספירת העומר כל יום הוא מצוה בפני עצמה, או שהמצוה לספור מ"ט יום ואם החסרון הוא במצוה עצמה. והתורה לתלה מצות הספירה במצות הקצירה, "מהחל חרימש בקמה תחל לספור שבעה שבועות"

63 כף החיים ס"ק פ'. (והציבור עומם אחריו, ומי ששכח זכר וספר)

64 ש"ע סעי' ח'. משנ"ב ס"ק ל"ה, וס"ק ל"ג, שאנו חוששים למ"ד שכל השבע שבועות הם ספירה אחת ובענין תמימות, ומצד שני שי מ"ד שכל יום הוא מצוה בפני עצמו.

65 משנ"ב ס"ק ל"ז.

66 נחלקים הפוסקים במי שכיון לצאת ידי חובה בשמיעת הספירה מחבירו, האם יצא ידי"ח. ובידיעבד אם לא ספר בעצמו אלא כיוון לצאת בספירת חבירו יחזור ויספור בלא ברכה. ראה הדעות בה"ל ד"ה ומצוה על כל אחד.

67 ש"ע שם. משנ"ב ס"ק ל"ח, היות וזה ספק ספיקא, שמא אכן ספר כדון ואת"ל שלא ספר כדון, שמא הלכה כמ"ד שספירת כל יום עומדת בפני עצמה, ובס"ס לא אמריון ספק ברכות להקל. "וה"ה בכל דבר שדינו לחזור ולספור מפסק בלא ברכה"

כ. מי ששאל אותו חבירו לאחר השקיעה⁶⁸ כמה ימים היום לעומר, אם עדיין לא ספר באותו יום בברכה לא יענה לו "היום כך וכך לעומר", שאם יאמר לו כן יתכן שיצא בזה ידי חובת הספירה ושוב לא יוכל לברך לפני שיספור באותו לילה. לכן יאמר לו "אתמול היה כך וכך לעומר"⁶⁹.

כא. אם לא אמר "היום כך וכך..." אלא רק "כך וכך..." לא יצא ידי חובה, כי עיקר מצוות הספירה היא שיאמר "היום..." ולכן יוכל לספור בברכה.⁷⁰ אולם אם אמר "היום כך וכך..." אף שלא אמר בדבריו "לעומר" יתכן שיצא יד"ח כי אמירת "לעומר" אינה מעכבת⁷¹ ולכן לא יוכל לספור בברכה באותו לילה.⁷¹

כב. אם התכוון במפורש שלא לצאת ידי חובה בתשובתו לחבירו, לא יצא ידי חובה ויוכל לספור בברכה.⁷²

כג. אם כבר הגיע בספירה לחשבון המורכב מימים ושבעות, ואמר לחבירו רק את מנין הימים בלא מנין השבועות, יוכל לספור בברכה, שהיות שלא ספר כדרך הרגילה גילה בכך דעתו שאינו רוצה לצאת בזה יד"ח.⁷³

כד. אם השאלה והתשובה היו לאחר פלג המנחה ולפני השקיעה, יהיה העונה חייב בכל מקרה לספור בברכה בהגיע זמן הספירה.⁷⁴

כה. אין לברך על ספה"ע אלא אם יודע בוודאות מספר הימים שעומד בהם. אם יש לו ספק - יספור מספק את כל הספירות בהן הוא מסופק אך לא יברך על הספירה.⁷⁵

כו. התחיל לברך מבלי לדעת כמה סופרים היום, והחליט בדעתו שסופר כמו שישמע מחבירו וכן עשה, יצא בדיעבד.⁷⁶

כז. מי שבירך על העומר ובשעת הברכה חשב לומר מספר מסוים שאינו מספר היום בו הוא עומד, וכשסיים הברכה וספר אמר את המספר הנכון יצא.⁷⁷ אם אמר מספר שאינו נכון, ותוך כדי דיבור הבין שטעה וחזר ואמר את המספר הנכון אינו חוזר ומברך.⁷⁸

68 ש"ע שם, סע' ד', משלב ס"ק י"ט.

69 ש"ע שם.

70 משלב ס"ק י"ט, שעה"צ אות כ"ה.

71 משלב ס"ק כ"א.

72 משלב ס"ק כב.

73 משלב שם. שעה"צ אות כ"ח.

74 ש"ע סע' ד' משלב ס"ק י"ט.

75 משנ"ב ס"ק כ"ט, נחלקו האחרונים האם ספירה מספק נחשבת לספירה, ולכן מי שלא יודע מנין ימי העומר ביום שעומד בו ואין לו את מי לשאול מנין הימים, והחליט לספור על סמך ידיעתו בלבד, י"א שספירתו אינה ספירה כלל, וי"א שעלתה לו ספירה ויכול להמשיך לספור בברכה, (ראה גרי"א קובץ תשובות ח"ג סי' פ"ג, מנחת יצחק ח"ח סי' מ"ח)

76 ש"ע שם, סע' ו', באה"ט אות י"ח, שעה"צ אות ל". במשנ"ב כתב הטעם חשש שמא יהיה הפסק בין הברכה לספירה, ש"ע הרב סע' י"ט שמבכר צריך לדעת על מה מברך. וראה הטעמים כ"ח ס"ק ע"ב, ס"ק ע"ד.

77 כגון שרצה לומר בשעה שמבכר חמישה ימים, והיום כבר שבעה ימים, ובשעה שאמר המספר אמר שבעה ימים וכו' מסביר משנ"ב ס"ק ל"ב, היות ואף אם לא היה מברך כלל על הספירה היה יוצא יד"ח, וזאת אף לסוברים שבזה"ע ספה"ע דאורייתא. (ובזה אין חולק כלל בין החולקים במס' ברכות י"ב א', בנטיק בדיה כסא דשיכרא ובירך אדעתא דחמרא וסיים בדישיכרא ע"ש) ראה בה"ל ד"ה או איפכא מה שמסביר בדעת הט"ז ושעה"צ אות מ"א שהרבה אחרונים חולקים.

78 משנ"ב סוף ס"ק ל"ב.

רכישת מוצרי מזון לאחר הפסח

לאחר הפסח יש לקנות מוצרי מזון רק בבתי העסק המציגים אישור מכירת חמץ

לתשומת לב!

אישור מכירת חמץ אינו מהווה תעודת כשרות. ותקף רק בצמוד לתעודת כשרות לשנת תשפ"ד.

מוצאי שביעי של פסח כ"א ניסן תשפ"ד (29.4.24)

עסקים שיהיו סגורים בפסח יציגו בנוסף לאישור מכירת חמץ, גם אישור שהעסק פועל באישור הרבנות, בערב זה.

אישור לפתיחת העסק במוצאי שבת אסרו חג

ניתן לקנות מוצרי חמץ משעה 20.30

התודה והברכה

לרב שלמה אישון שליט"א

ליצחק נסיר

למרים איצקוביץ, שולי מזרחי ודנה הוד

על עבודתם ועזרתם המסורה בהכנת חוברת זו.

אריה פרידמן

י"ר המועצה הדתית